

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého senátu)

18. listopadu 2015 *

„Rozhodčí doložka — Šestý a sedmý rámcový program pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace — Předčasné vypovězení smluv — Legitimní očekávání — Přiměřenost — Dobrá víra — Mimosmluvní odpovědnost — Překvalifikování žaloby — Souběh návrhů na smluvní a mimosmluvní náhradu újmy — Systém včasného varování (EWS) — Dostatečně závažné porušení právní normy, která přiznává práva jednotlivcům — Příčinná souvislost“

Ve věci T-106/13,

d.d. Synergy Hellas Anonymi Emporiki Etaireia Parochis Ypiresion Pliroforikis, se sídlem v Aténách (Řecko), zastoupená M. Angelopoulosem a K. Damisem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené R. Lyalem a A. Saukem, jako zmocněnci, ve spolupráci s L. Athanassiou a G. Gerapetritisem, advokáty,

žalované,

jejímž předmětem jsou návrhy na smluvní a mimosmluvní náhradu újmy formulované v souvislosti s plněním několika smluv, které Komise uzavřela s žalobkyní na základě šestého a sedmého rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace přispívajícího k vytvoření Evropského výzkumného prostoru a k inovacím,

TRIBUNÁL (čtvrtý senát),

ve složení M. Prek, předseda, I. Labucka a V. Kreuschitz (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: S. Spyropoulos, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 29. dubna 2015,

vydává tento

* Jednací jazyk: řečtina.

Rozsudek¹ [omissis]

Právní otázky

I – K návrhu na smluvní náhradu újmy [omissis]

B – K přípustnosti [omissis]

1. 1. 2. K přípustnosti argumentů týkajících se jiných projektů nežli ARTreat

- 44 Komise má za to, že se žalobkyně nemůže platně dovolávat argumentů týkajících se jiných projektů než ARTreat, který je předmětem projednávané věci. Mimoto má za to, že tvrzení týkající se projektu J-WeB již byla uplatněna v rámci žaloby ve věci T-365/12, kterou žalobkyně vzala zpět (usnesení Synergy Hellas v. Komise, bod 22 výše, EU:T:2012:461). Má za to, že možnost účastníků řízení opětovně předkládat návrhy a tvrzení, od kterých upustili, by bylo v rozporu s řádným výkonem spravedlnosti a zásadou hospodárnosti řízení. Žalobkyně tak podle Komise ztratila jakýkoliv legitimní zájem na předložení výtek směřujících proti závěrům auditu provedeného v rámci smlouvy J-WeB. Žalobkyně zpochybňuje nepřípustnost těchto argumentů.
- 45 S ohledem na tyto argumenty je třeba připomenout, že Komise smlouvu ARTreat uzavřenou s žalobkyní vypověděla na základě čl. II.38 odst. 1 písm. c) uvedené smlouvy z důvodu nesrovnalostí při plnění smlouvy J-WeB ze strany žalobkyně. Jelikož důvodem pro vypovězení smlouvy ARTreat je nedostatek řádného plnění smlouvy J-WeB, musí mít žalobkyně možnost uvedené plnění zpochybnit v žalobě pro porušení smluvních povinností směřující proti uvedenému rozhodnutí o výpovědi. Komise tudíž tvrdí, že se žalobkyně v souvislosti s žalobou pro porušení smluvních povinností plynoucích ze smlouvy ARTreat nemůže dovolávat argumentů souvisejících s projektem J-WeB, nesprávně.
- 46 Zpětvzetí návrhu žalobkyně ve věci T-365/12, Synergy Hellas v. Komise (viz bod 22 výše), jejímž předmětem byla smlouva J-WeB, tedy nemá vliv na její právo se v rámci posuzovaných návrhových žádání týkajících se smluvní odpovědnosti Komise v důsledku vypovězení smlouvy ARTreat dovolávat nesrovnalostí souvisejících s plněním smlouvy J-WeB.
- 47 Při zpětvzetí návrhu totiž Tribunál nerozhoduje o přípustnosti ani ve věci samé, ale bere pouze na vědomí vůli žalobkyně nepokračovat v soudním řízení. S usnesením o zpětvzetí návrhu tudíž není spojena překážka věci pravomocně rozsouzené. Bylo již judikováno, že pokud žalobce vezme svou žalobu zpět, projednávaný spor zanikne, a situace litispendence s jinou žalobou tudíž přestane existovat. Soudní dvůr upřesnil, že zájem vyhnout se tomu, aby jednotlivci využívali této možnosti způsobem, který je v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení, nevyžaduje, aby překážka litispendence trvala i ve vztahu k žalobě, kterou vzal žalobce zpět, jelikož tento zájem je dostatečně chráněn uložením náhrady nákladů řízení žalobci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. června 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, Sb. rozh., EU:C:2011:368, bod 32).

1 — Jsou uvedeny pouze ty body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění považuje Tribunál za účelné.

3. K přípustnosti druhé části prvního bodu návrhových žádání

- 48 Podle Komise musí být návrhová žádání směřující k vyplacení částky 343 828,88 eura odmítnuta jako nepřipustná z důvodu, že audit projektu ARTreat stále probíhá. Komise uvádí, že připomínky, nové výkazy nákladů a obsáhlá další dokumentace předložená žalobkyní po předání předběžné zprávy o auditu projektu ARTreat jsou právě zkoumány příslušnými auditory. Komise z toho vyvozuje, že ke dni podání projednávané žaloby je nevyplacení požadovaných 343 828,88 eura z její strany nejisté a hypotetické (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 9. září 2013, Planet v. Komise, T-489/12, EU:T:2013:496, body 38 a 42). Žalobkyně přitom nemůže uplatňovat budoucí a nejisté situace k odůvodnění svého vzniklého a trvajících zájmu na vyřešení sporu. Mimoto by tak bylo po Tribunálu žádáno, aby rozhodl o neexistující otázce, či dokonce o neexistujícím aktu. Žalobkyně toto posouzení zpochybňuje a má za to, že na částku 343 828,88 eura měla nárok.
- 49 V tomto ohledu je třeba připomenout, že osoby podávající žalobu musí mít vzniklý a trvalý právní zájem na jejím podání (rozsudek ze dne 30. září 2009, Lior v. Komise a Komise v. Lior, T-192/01 a T-245/04, EU:T:2009:365, bod 247) a že tomuto legitimnímu zájmu je třeba rozumět jako prospěchu, který žaloba může ve svém výsledku žalobci přinést (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2009, GlaxoSmithKline Services a další v. Komise a další, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-519/06 P, Sb. rozh., EU:C:2009:610, bod 23 a citovaná judikatura).
- 50 V projednávaném případě směřují sporná návrhová žádání k tomu, aby byla Komisi uložena povinnost plnit na základě smlouvy ARTreat. Žalobkyně totiž navrhuje, aby Tribunál Komisi uložil povinnost zaplatit jí částku 343 828,88 eura z titulu plateb dlužných v rámci projektu ARTreat navýšenou o úroky.
- 51 Skutečnost, že Komise právě posuzuje, zda náklady uplatňované žalobkyní jsou způsobilé k proplacení, a tudíž zda má na vyplacení 343 828,88 eura nárok, neumožňuje konstatovat neexistenci vzniklého a trvajících právního zájmu žalobkyně na podání žaloby ve smyslu výše uvedené judikatury. Již od podání žaloby je totiž zjevné, že by žalobkyně měla z úspěchu své žaloby prospěch. Žalobkyně má tedy vzniklý a trvalý zájem na tom, aby Tribunál Komisi uložil povinnost vyplatit na základě smlouvy ARTreat částku 343 828,88 eura navýšenou o úroky.
- 52 Mimoto Komise se nemůže dovolávat nedostatku právního zájmu žalobkyně na podání žaloby z důvodu, že v okamžiku podání žaloby bylo nevyplacení 343 828,88 eura z její strany žalobkyní nejisté nebo hypotetické. Při podání žaloby bylo totiž jisté, že Komise spornou částku nevyplatila.
- 53 To, zda byla Komise povinna spornou částku před podáním žaloby vyplatit, zda mohla její vyplacení pozastavit z důvodu probíhajícího auditu a zda měl Tribunál přerušit soudní řízení do doby, než audit Komise skončí, nebo zda měl naopak rovnou rozhodnout o způsobilosti nákladů, vyžaduje zkoumání skutečností souvisejících s meritem žaloby, a nikoliv s její přípustností. V souvislosti s žalobou založenou na rozhodčí doložce tak již bylo rozhodnuto, že existence jisté pohledávky znějící na pevnou částku a splatné představuje podle práva použitelného na spor podmínku opodstatněnosti návrhu na plnění podaného majitelem uvedené pohledávky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2014, Isotis v. Komise, T-59/11, Sb. rozh., EU:T:2014:679, bod 280).
- 54 Přípustnost návrhových žádání žalobkyně směřujících k tomu, aby bylo Komisi uloženo vyplatit určitou peněžní částku, není zpochybněna usnesením Planet v. Komise (bod 48 výše, EU:T:2013:496), na které poukazuje Komise. Na rozdíl od projednávané věci, v níž žaloba žalobkyně směřuje k plnění ze strany Komise, se žalobkyně žalobou podanou k Tribunálu ve věci Planet domáhala toho, aby unijní soud určil, že si může ponechat částky, které již byly Komisí na základě dotčených smluv vyplaceny (viz rozsudek ze dne 26. února 2015, Planet v. Komise, C-564/13 P, EU:C:2015:124, bod 18).

- 55 Jak přitom uvedla generální advokátka J. Kokott ve svém stanovisku ve věci Planet v. Komise (C-564/13 P, Sb. rozh., EU:C:2014:2352), zatímco u žalob na plnění, jež směřují k uspokojení konkrétních nároků, lze zájem na jejich podání zpravidla snadno dovodit z kontextu samotného žalobního návrhu, legitimní zájem žalobce na abstraktním určení existence nebo neexistence právního vztahu nebo určitého nároku soudem vyžaduje zpravidla zvláštní odůvodnění. Úkolem unijních soudů totiž není vydávat abstraktní právní stanoviska (výše uvedené stanovisko generálního advokátky J. Kokott ve věci Planet v. Komise, EU:C:2014:2352, bod 41).
- 56 Námitku nepřípustnosti vznesenou v tomto ohledu Komisí je proto třeba zamítnout.

C– K věci samé

1. Úvodní úvahy

- 57 Článek II.38 odst. 1 přílohy II smlouvy ARTreat stanoví, že:

„[...] Komise může vypovědět grantovou dohodu nebo ukončit účast příjemce na ní v následujících případech: [...]

- c) jestliže se příjemce vědomě nebo z nedbalosti dopustil nesrovnalosti při plnění jakékoliv grantové dohody uzavřené s Komisí.“

- 58 Pojem „nesrovnalost“ je v čl. II.1 odst. 10 přílohy II smlouvy ARTreat definován jako „jakékoli porušení ustanovení práva Společenství nebo smluvní povinnosti vyplývající z jednání nebo opomenutí smluvní strany, které poškozuje nebo může poškodit souhrnný rozpočet Evropských společenství nebo rozpočty spravované Evropskými společenstvími jakožto neoprávněný výdaj“.
- 59 Komise vypověděla smlouvu uzavřenou s žalobkyní na projekt ARTreat podle výše uvedeného článku II.38 z důvodu, že finanční audit smlouvy J-WeB uskutečněný společností Kypris & Associates jejím jménem odhalil, že velká část nákladů vykázaných žalobkyní byla nezpůsobilá (viz konečná zpráva o auditu smlouvy J-WeB).
- 60 Žalobkyně tuto výpověď považuje za protiprávní z důvodu, že Komise považovala nesprávně její náklady na projekt J-WeB za nezpůsobilé. Svůj návrh na smluvní náhradu újmy zakládá na tvrzení, podle něhož uvedená výpověď porušuje zásadu ochrany legitimního očekávání a zásadu proporcionality (viz bod 42 výše). Podle žalobkyně jí protiprávní vypovězení smlouvy ARTreat způsobilo škodu dosahující 343 828,88 eura. Z této částky 94 112,93 eura představuje ušlý zisk za období mezi okamžikem vypovězení smlouvy ARTreat a ukončením projektu ARTreat a částka 249 715,95 eura představuje náklady vynaložené před vypovězením smlouvy ARTreat.

2. K porušení zásady ochrany legitimního očekávání

- 61 Na podporu svého žalobního důvodu, podle něhož byla vypovězením smlouvy ARTreat porušena zásada ochrany legitimního očekávání, žalobkyně zaprvé zpochybňuje věrohodnost konečné zprávy o auditu projektu J-WeB. Zprávy o auditu uskutečněném společností Ernst & Young v souvislosti s projektem Metabo a zprávy společnosti BDO týkající se projektu J-WeB totiž potvrzují spolehlivost systému časových výkazů žalobkyně a způsobilost jejích výdajů. Zadruhé žalobkyně má za to, že při rozhodování o nutnosti ochrany legitimního očekávání musí Tribunál zohlednit to, že odmítnutí jejích výkazů nákladů šestnáct měsíců po provedení auditu smlouvy Metabo společností Ernst & Young přesahuje přiměřenou lhůtu. Zatřetí žalobkyně má za to, že jak prokazuje zápis ze schůzky ze dne

22. srpna 2012 a elektronická zpráva ze dne 24. září 2012, dohodla se s Komisí na nevypovězení smlouvy ARTreat. Komise nicméně tuto smlouvu protiprávně vypověděla, čímž jí způsobila značnou majetkovou a nemajetkovou újmu.

- 62 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje. Především vzhledem k čistě smluvnímu vztahu s žalobkyní má Komise za to, že tato jí nemůže vytýkat porušení zásady ochrany legitimního očekávání, kterou musí jakožto správní orgán dodržovat ve vztahu k adresátům veřejné správy. Kromě toho má za to, že žalobkyně neuplatnila žádný žalobní důvod týkající se projevů ochrany legitimního očekávání ve smluvním právu. Dále výtky založené na porušení zásady dobré víry a na zneužití práva jsou nepřipustné, jelikož byly poprvé uplatněny ve fázi repliky a jsou příliš vágní. A konečně Komise má každopádně za to, že žalobkyně nezavdala jakékoliv legitimní očekávání a že nepřesáhla přiměřenou lhůtu.
- 63 Na základě těchto argumentů je třeba připomenout, že Smlouva o FEU zakotvila systém autonomních procesních prostředků. Článek 272 SFEU stanoví, že Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat na základě rozhodčí doložky obsažené ve veřejnoprávní nebo v soukromoprávní smlouvě uzavřené Uníí nebo na její účet.
- 64 Žalobkyně podala návrh na smluvní náhradu újmy na základě rozhodčí doložky obsažené v článku 9 smlouvy ARTreat, která stanoví, že pouze Tribunál je příslušný rozhodovat v prvním stupni o veškerých sporech mezi Komisí a příjemcem, které mohou nastat ohledně výkladu, uplatňování a platnosti uvedené smlouvy o grantu (viz bod 38 výše).
- 65 V souvislosti s tímto návrhem na zaplacení smluvní náhrady újmy žalobkyně z důvodů uvedených v bodě 61 výše uplatňovala porušení zásady ochrany legitimního očekávání. Žalobkyně upřesňuje, že uplatňované legitimní očekávání „je posuzováno z pohledu občana“ a „vyžaduje ochranu jeho očekávání kontinuity a spolehlivosti kroků státu, na nichž může založit určité své kroky a očekávání“. Podle žalobkyně navíc tato zásada představuje „omezení práva na zrušení protiprávních správních aktů jejich autorem“.
- 66 V tomto ohledu je třeba mít za to, že zásada ochrany legitimního očekávání, tak jak se jí dovolává žalobkyně, upravuje vztah podřízenosti adresáta veřejné správy vůči této správě, a je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se právo domáhat se na unijní správě ochrany legitimního očekávání vztahuje na každého jednotlivce, který se nachází v situaci, ze které vyplývá, že tato správa tím, že mu poskytla konkrétní ujištění, u něj vyvolala podloženou naději. Taková ujištění jsou tvořena, bez ohledu na formu, ve které jsou sdělena, přesnými, nepodmíněnými a shodujícími se informacemi z oprávněných a spolehlivých zdrojů. Naproti tomu se nikdo nemůže dovolávat porušení této zásady, pokud neexistují konkrétní ujištění, která by mu správa poskytla (viz rozsudek ze dne 19. března 2003, Innova Privat-Akademie v. Komise, T-273/01, Recueil, EU:T:2003:78, bod 26 a citovaná judikatura). Tato zásada tedy spadá pod přezkum legality podle článku 263 SFEU, který může Tribunál provést u aktů přijatých orgány.
- 67 V projednávaném případě však byla Tribunálu věc předložena jakožto soudu příslušnému pro rozhodování v daných smluvních věcech. Smlouva ARTreat se sice podle svého článku 9 (viz bod 39 výše) řídí zejména unijním právem, tato okolnost však neumožňuje změnit příslušnost Tribunálu, tak jak ji vymezuje žalobkyní zvolený procesní prostředek. Ve svém návrhu na smluvní náhradu újmy tedy žalobkyně může Komisi vytýkat pouze porušení práva rozhodného pro smlouvu, tedy porušení smluvních ustanovení, finančního nařízení nebo zásad unijního smluvního práva, a podpůrně zásad belgického smluvního práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. června 2009, Komise v. Burie Onderzoek en Advies, T-179/06, EU:T:2009:171, bod 118).
- 68 V souvislosti s návrhem na zaplacení smluvní náhrady újmy vzneseným žalobkyní tudíž musí Tribunál výtku založenou na tom, že Komise při svém plnění smlouvy ARTreat porušila zásadu ochrany legitimního očekávání, tak jak je definována v bodě 66 výše, prohlásit za nepřipustnou.

- 69 V replice však žalobkyně upřesňuje, že její výtku založenou na porušení zásady ochrany legitimního očekávání je třeba posuzovat v rámci dobré víry při plnění smlouvy a zákazu zneužívajícího uplatnění smluvních ustanovení.
- 70 Na rozdíl od tvrzení Komise v jejích odpovědích na písemné otázky Tribunálu není toto tvrzení nepřípustné z důvodu své opožděnosti nebo nekonkrétnosti. Žalobní důvod nebo argument, který je rozšířením důvodu dříve přímo nebo implicitně uvedeného v návrhu na zahájení řízení a je s ním úzce spjat, totiž musí být prohlášen za přípustný (viz rozsudek ze dne 14. března 2007, Aluminium Silicon Mill Products v. Rada, T-107/04, Sb. rozh., EU:T:2007:85, bod 60 a citovaná judikatura). V projednávaném případě přitom žalobkyně ve svém návrhu uplatňovala použití článku 1134 belgického občanského zákoníku, použitelného na smlouvu ARTreat podle jejího článku 9. Tento článek belgického občanského zákoníku zakotvuje povinnost smluvních stran plnit smlouvu v dobré víře. Mimoto ve smluvním právu se lze dovolávat určité formy legitimního očekávání, pokud přispívá k dodržení povinnosti stran plnit smlouvu v dobré víře.
- 71 Kromě toho se Komise nemůže dovolávat nekonkrétnosti výtky žalobkyně, jelikož v duplice argumentovala, že příjemce finančního příspěvku Unie, který nerespektuje některou ze základních podmínek, které přiznání příspěvku podléhalo, se nemůže dovolávat zásady ochrany legitimního očekávání za účelem zpochybnění toho, že mu Komise odmítla poskytnout původně sjednanou částku, a že žalobkyně se nemůže dovolávat zásady ochrany legitimního očekávání, jelikož nerespektovala povinnosti finančního rázu, jejichž plnění finanční příspěvek podléhá.
- 72 Skutečnost, že nelze vyloučit, že je ve smluvním právu možné uplatnit určitou formu legitimního očekávání, pokud přispívá k dodržení povinnosti stran plnit smlouvu v dobré víře, plyne z toho, že zásada plnění smluv v dobré víře brání plněním smluv představujícím zneužití práva.
- 73 Belgický kasační soud tak rozhodl, že zásada zakotvená článkem 1134 belgického občanského zákoníku, podle níž musí být smlouvy plněny v dobré víře, brání smluvním stranám zneužít právo, které jim bylo smlouvou přiznáno. Zneužití práva spočívá v uplatňování práva způsobem, který zjevně překračuje meze běžného výkonu tohoto práva obezřetnou a s řádnou péčí postupující osobou (Kasační soud, 16. listopadu 2007, AR č. C.06.0349.F.1). Nelze přitom vyloučit, že zneužitím práva je to, že se ho jeho držitel dovolává poté, co u druhé strany dal vzniknout legitimnímu očekávání, že ho nebude vykonávat způsobem objektivně neslučitelným s obvyklým výkonem tohoto práva.
- 74 V projednávaném případě však Komise u žalobkyně nevyvolala žádné legitimní očekávání, že smlouva ARTreat na základě výsledků auditu smlouvy J-WeB skutečněného společností Kypris & Associates, který odhalil velké množství nepřípustných nákladů, na základě čl. II.38 odst. 1 písm. c) přílohy II uvedené smlouvy nevypoví.
- 75 Pokud má totiž žalobkyně za to, že mohla mít legitimní očekávání v to, že její náklady na projekt J-Web jsou způsobilé, jelikož společnost Ernst & Young provedla obdobný audit u projektu Metabo a měla za to, že její náklady jsou způsobilé, je třeba podotknout, že zpráva o auditu týkající se projektu Metabo, jíž se žalobkyně dovolává, byla pouhým návrhem zprávy o auditu. Předběžná povaha této zprávy brání vzniku jakéhokoli legitimního očekávání žalobkyně.
- 76 Žalobkyně navíc opomenula dostatečně přesně uvést, z jakého důvodu má za to, že hodnocení nákladů v rámci smlouvy Metabo lze přenést na náklady projektu J-WeB. Neuvádí ani to, na základě čeho má za to, že tato zpráva o auditu týkající se projektu Metabo byla Komisí schválena. Uvedený návrh zprávy o auditu uvádí, že zpráva byla vypracována na žádost Komise, ale že v něm vyjádřené názory jsou stanovisky nezávislého auditora a nepředstavují oficiální stanovisko Komise. Mimoto Komise v duplice uvedla, že tento návrh zprávy nebyl nikdy dokončen a schválen a že má být nahrazen zprávou o auditu projektu ARTreat.

- 77 Tyto závěry nejsou zpochybněny okolností uplatňovanou žalobkyní, že mezi vypracováním návrhu zprávy společnosti Ernst & Young o auditu týkajícím se plnění smlouvy Metabo a odmítnutím velké části nákladů na základě auditu plnění smlouvy J-WeB uplynulo šestnáct měsíců. Čas, který uplynul mezi těmito dvěma hodnoceními, totiž nemá dopad na správnost posouzení při dotčených auditech. Jeho uplynutí neposkytuje posouzení obsaženému v první zprávě o auditu větší věrohodnost.

[omissis]

3. K porušení zásady proporcionality

a) K přiměřenosti výpovědi

- 87 Žalobkyně má v podstatě za to, že vypovězení smlouvy ARTreat na základě zprávy o auditu smlouvy J-Web je nepřiměřené. Na podporu této výtky zaprvé tvrdí, že zpráva o auditu týkající se projektu J-WeB chybně uvádí finanční nesrovnalosti, což prokazují zprávy o auditu vypracované společnostmi BDO a Ernst & Young, a že zpráva o auditu týkající se projektu J-WeB je výsledkem svévolného hodnocení v důsledku nedostatku nestrannosti společnosti Kypris & Associates. Zadruhé má žalobkyně za to, že dotčená výpověď byla v rozporu s tím, co bylo dojednáno s Komisí na schůzce ze dne 22. srpna 2012. Zatřetí se dovolává nedodržení lhůt stanovených v bodě 5.3 přílohy rozhodnutí 2011/161 při přezkumu vypovězení smlouvy ARTreat odvolacím výborem a dále v článku II.22 přílohy II smlouvy ARTreat při zasílání konečné zprávy o auditu. Začtvrté má žalobkyně za to, že vypovězení smluv ARTreat a Metabo je protiprávní, jelikož k němu došlo před uplynutím lhůty pro podání odvolání k odvolacímu výboru i před přijetím rozhodnutí tímto výborem. Komise tato tvrzení zpochybňuje a má za to, že uvedená výpověď byla přiměřená.
- 88 Na základě těchto výtek je třeba připomenout, že zásada proporcionality je jednou z obecných zásad unijního práva, jež je zakotvena ustanovením čl. 5 odst. 4 SEU. Tato zásada vyžaduje, aby akty unijních orgánů nepřekročily meze toho, co je vhodné a nezbytné k dosažení sledovaného cíle (viz rozsudek ze dne 13. září 2013, Makhlouf v. Rada, T-383/11, Sb. rozh., EU:T:2013:431, bod 98 a citovaná judikatura).
- 89 Tato zásada má upravovat všechny způsoby jednání Unie bez ohledu na to, zda jsou smluvní, nebo mimosmluvní (rozsudek ze dne 25. května 2004, Distilleria Palma v. Komise, T-154/01, Sb. rozh., EU:T:2004:154, bod 44). V souvislosti s plněním smluvních povinností se totiž dodržování této zásady podílí na dodržování obecnější povinnosti stran plnit smlouvu v dobré víře. Podle belgického práva použitelného na smlouvu ARTreat (viz bod 39 výše) brání povinnost plnit smlouvy v dobré víře jejich stranám uplatňovat právo způsobem, který zjevně překračuje meze běžného výkonu tohoto práva obezřetnou a s řádnou péčí postupující osobou (viz bod 73 výše).
- 90 V projednávaném případě Komise na základě čl. II.38 odst. 1 písm. c) přílohy II smlouvy ARTreat jednostranně ukončila účast žalobkyně na této smlouvě v důsledku konečné zprávy o auditu smlouvy J-WeB. Komise měla za to, že konečná zpráva o auditu týkající se projektu J-WeB prokazuje, že se žalobkyně dopustila nesrovnalosti ve smyslu článku II.1 přílohy II smlouvy ARTreat, která jí umožňovala uvedenou smlouvu jednostranně vypovědět na základě čl. II.38 odst. 1 písm. c) přílohy II uvedené smlouvy.
- 91 Pro účely posouzení, zda Komise použila čl. II.38 odst. 1 písm. c) přílohy II smlouvy ARTreat přiměřeně, je třeba podotknout, že v konečné zprávě o auditu týkající se smlouvy uzavřené Komisí s žalobkyní ohledně grantu na projekt J-WeB odmítli auditoři společnosti Kypris & Associates veškeré vykázané personální náklady, jelikož je považovali za nezpůsobilé. K tomuto závěru dospěli na základě následujících zjištění:

— nespolehlivost systému pro záznam doby odpracované žalobkyní,

- absence dostatečných a vhodných dokladů potvrzujících počet hodin a příspěvek zaměstnanců vykázaných žalobkyní jako pracujících na projektu a
- existence subdodavatelské smlouvy uzavřené mezi žalobkyní a třetí společností, na jejímž základě byly vystaveny faktury odkazující na smlouvu J-WeB, která nebyla Komisi oznámena ani jí schválena a která vzbuzuje pochybnosti ohledně toho, který subjekt na projektu J-WeB ve skutečnosti pracoval.

92 Z toho plyne, že vykázání těchto výdajů žalobkyní za účelem jejich proplacení Komisí nebylo spolehlivé a že žalobkyně nesplnila svoji smluvní povinnost vykazovat toliko způsobilé výdaje. Tyto nesplněné povinnosti představují nesrovnalosti ve smyslu článku II.1 odst. 10 přílohy II smlouvy ARTreat. Měly nebo mohly mít totiž za následek újmu k tíži souhrnného rozpočtu Unie. Podle čl. II.38 odst. 1 písm. c) přílohy II smlouvy ARTreat odůvodňují vypovězení uvedené smlouvy bez toho, že by tato výpověď mohla být považována za nepřiměřenou nebo představující zneužití práva. Legalita důvodů výpovědi stanovených v čl. II.38 odst. 1 písm. c) přílohy II smlouvy ARTreat není žalobkyní zpochybňována. Mimoto nesrovnalosti konstatované tímto auditem jsou dostatečně závažné, takže vypovězení smlouvy ARTreat nepředstavuje uplatnění práva na jednostrannou výpověď způsobem, který zjevně překračuje meze běžného výkonu tohoto práva obezřetnou a s řádnou péčí postupující osobou.

[omissis]

II – K návrhu na mimosmluvní náhradu újmy [omissis]

C – K věci samé [omissis]

2. K porušením povinnosti zachovávat důvěrnost a dohody uvedené v zápise ze dne 22. srpna 2012, k nepřijetí připomínek k předběžnému auditu smluv ARTreat a Metabo, k neschválení konečné zprávy o auditu a k porušení zásady řádné správy

- 141 Komise má za to, že předmětem návrhu na mimosmluvní náhradu újmy žalobkyně je v projednávaném případě újma ze smlouvy. Vyvozuje z toho, že tvrzení žalobkyně na podporu jejího návrhu na mimosmluvní náhradu újmy budou muset být posuzována ve světle ustanovení smlouvy.
- 142 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Smlouva o FEU zavádí úplný systém procesních prostředků. Každý z těchto procesních prostředků je autonomní, má vlastní funkci v rámci systému procesních prostředků a je závislý na podmínkách výkonu, jež jsou přizpůsobeny jeho zvláštnímu účelu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. března 2004, Veřejný ochránce práv v. Lamberts, C-234/02 P, Sb. rozh., EU:C:2004:174, bod 59, a ze dne 3. září 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, C-402/05 P a C-415/05 P, Sb. rozh., EU:C:2008:461, bod 281).
- 143 Předmětem žaloby pro porušení mimosmluvních povinností zakotvené v článku 268 SFEU je odškodnění újmy vyplývající z protiprávního aktu nebo jednání přičitatelného jednomu z unijních orgánů nebo institucí (rozsudek Veřejný ochránce práv v. Lamberts, bod 142 výše, EU:C:2004:174, bod 59). Jak je připomenuto v bodě 124 výše, ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie musí být splněn soubor podmínek, a to protiprávnost jednání vytykaného unijnímu orgánu, existence skutečné škody a příčinná souvislost mezi jednáním uvedeného orgánu a dovolávanou újmou.
- 144 Předmětem žaloby pro porušení smluvních povinností, již se týká článek 272 SFEU, je návrh na náhradu újmy plynoucí ze smlouvy uzavřené Uníí na její účet. Příslušnost unijního soudu a odpovědnost smluvních stran závisí na dosahu smluvních ustanovení, zejména pak ustanovení o založení příslušnosti a o určení práva rozhodného pro smlouvu. Tato pravomoc se odchyluje od

obecné právní úpravy, a tudíž musí být vykládána restriktivně (rozsudky ze dne 18. prosince 1986, Komise v. Zoubek, 426/85, Sb. rozh., EU:C:1986:501, bod 11, a ze dne 16. prosince 2010, Komise v. Arci Nuova associazione comitato di Cagliari a Gessa, T-259/09, EU:T:2010:536, bod 39). Tribunál tak může rozhodovat pouze o žalobách, které se odvíjejí od smlouvy obsahující rozhodčí doložku nebo které mají přímý vztah k povinnostem, jež ze smlouvy vyplývají (výše uvedený rozsudek Komise v. Zoubek, EU:C:1986:501, bod 11).

- 145 Vzhledem k autonomii výše uvedených procesních prostředků a podmínkám založení odpovědnosti vlastním každému z těchto prostředků je Tribunál povinen určit, zda předmětem žaloby, která k němu byla podána, je návrh na náhradu škody, který objektivně vychází z práv a povinností smluvní či mimosmluvní povahy (obdobně viz rozsudek ze dne 18. dubna 2013, Komise v. Systran a Systran Luxembourg, C-103/11 P, Sb. rozh., EU:C:2013:245, bod 66).
- 146 Bylo tak rozhodnuto, že prosté uplatnění právních pravidel nebo zásad, které nevyplývají ze smlouvy mezi stranami, ale jsou pro strany závazné, nemůže mít za následek změnu smluvní povahy sporu [viz rozsudky ze dne 20. května 2009, Guigard v. Komise, C-214/08 P, EU:C:2009:330, bod 43; Komise v. Systran a Systran Luxembourg, bod 145 výše, EU:C:2013:245, bod 65, a ze dne 19. května 2010, Nexus Europe (Ireland) v. Komise, T-424/08, EU:T:2010:211, bod 60].
- 147 Nicméně vzhledem k tomu, že podle Smlouvy o FEU jsou unijní soudy v zásadě příslušné pro rozhodování o žalobách týkajících se mimosmluvní odpovědnosti orgánů i o žalobách týkajících se smluvní odpovědnosti orgánů v případech, kdy uzavřely smlouvu obsahující rozhodčí doložku, bylo rozhodnuto, že byla-li k Tribunálu podána žaloba pro porušení mimosmluvních povinností, i když je spor ve skutečnosti smluvní povahy, Tribunál žalobu překvalifikuje, jsou-li splněny podmínky pro toto překvalifikování (rozsudek ze dne 19. září 2001, Lecureur v. Komise, T-26/00, Recueil, EU:T:2001:222, bod 38; usnesení ze dne 10. května 2004, Musée Grévin v. Komise, T-314/03 a T-378/03, Sb. rozh., EU:T:2004:139, bod 88, a rozsudek ze dne 24. října 2014, Technische Universität Dresden v. Komise, T-29/11, Sb. rozh., EU:T:2014:912, bod 42).
- 148 Jinak řečeno, jak bylo uznáno judikaturou, při sporu takové povahy nemůže Tribunál překvalifikování žaloby provést, brání-li takovému překvalifikování výslovná vůle žalobce nezaložit návrh na článek 272 SFEU (v tomto smyslu viz usnesení Musée Grévin v. Komise, bod 147 výše, EU:T:2004:139, bod 88; rozsudek CEVA v. Komise, bod 99 výše, EU:T:2010:240, bod 59, a usnesení ze dne 6. září 2012, Technion a Technion Research & Development Foundation v. Komise, T-657/11, EU:T:2012:411, bod 55) nebo neopírá-li se žaloba o žádný žalobní důvod vycházející z porušení pravidel upravujících dotčený smluvní vztah, bez ohledu na to, zda se jedná o smluvní ustanovení, či ustanovení vnitrostátního práva určeného ve smlouvě (viz rozsudek ze dne 16. října 2014, Federación Española de Hostelería v. EACEA, T-340/13, EU:T:2014:889, bod 35 a citovaná judikatura).
- 149 Dále je třeba podotknout, že porušení smluvního ustanovení orgánem nemůže samo o sobě zakládat mimosmluvní odpovědnost uvedeného orgánu vůči jedné ze stran, s níž uzavřel smlouvu obsahující uvedené ustanovení. V takovém případě má totiž protiprávnost přičitatelná tomuto orgánu čistě smluvní původ a vyplývá z jeho závazku jakožto smluvní strany, a nikoliv z nějakého jiného jeho postavení, například správního orgánu. Za takových okolností musí být tudíž tvrzení o porušení smluvního ustanovení uplatňované na podporu návrhu na mimosmluvní náhradu újmy považováno za irelevantní.
- 150 Nelze však vyloučit, že by smluvní a mimosmluvní odpovědnost unijního orgánu mohly ve vztahu k některé jiné smluvní straně existovat současně. Povaha protiprávního jednání přičitatelného orgánu, kterým byla způsobena újma a které může být předmětem návrhu na mimosmluvní náhradu újmy, totiž není jasně vymezena (v tomto smyslu viz rozsudky Veřejný ochránce práv v. Lamberts, bod 142 výše, EU:C:2004:174, bod 59 a citovaná judikatura, a ze dne 18. prosince 2009, Arizmendi a další v. Rada a Komise, T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 a T-484/04,

Sb. rozh., EU:T:2009:530, bod 65). Za předpokladu, že by takový souběh odpovědností orgánu existoval, byl by možný pouze za podmínky, že protiprávnost přičitatelná dotčenému orgánu představuje nikoliv pouze nesplnění smluvní povinnosti, ale i obecné povinnosti, a dále že tato protiprávnost týkající se uvedené obecné povinnosti způsobila škodu jinou, než která plyne z nedostatku řádného plnění smlouvy.

- 151 V projednávaném případě tři ze čtyř výtek uplatňovaných žalobkyní na podporu jejího návrhu na mimosmluvní náhradu újmy, shrnuté v bodech 125 a násl. výše, objektivně spočívají na údajných nesplněních povinností smluvní povahy a není v nich uplatňována žádná jiná újma, než která plyne z nedostatku řádného plnění smlouvy.
- 152 Pokud totiž jde o údajná zveřejnění důvěrných informací Komisí, je třeba podotknout, že ta spočívají v informování koordinátorů projektů ARTreat a Metabo o vypovězení smlouvy ARTreat a smlouvy Metabo. Údajná důvěrná informace, tedy vypovězení smluv ARTreat a Metabo uzavřených s žalobkyní Komisí, je informací pocházející od Komise, kterou disponuje na základě svého postavení smluvní strany, a nikoliv jakožto správní orgán. Kromě toho koordinátoři dotčených projektů, jimž byla tato údajně důvěrná informace sdělena, nestojí mimo dotčené smlouvy. Jedná se o smluvní partnery žalobkyně a Komise. A konečně sama žalobkyně na podporu této výtky uplatňuje porušení čl. II.22 odst. 8 přílohy II těchto smluv, podle nichž může Komise provést v souladu s nařízením č. 2185/96 a s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 ze dne 25. května 1999 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) (Úř. věst. L 136, s. 1; Zvl. vyd. 01/03, s. 91) kontroly na místě, a pomíjí skutečnost, že čl. II.38 odst. 2 přílohy II uvedených smluv stanoví, že ukončení účasti příjemců z popudu Komise je oznamováno dotyčným příjemcům a v kopii i koordinátorovi. Povinnost zachovávat důvěrnost, jejíž porušení žalobkyně Komisi vytýká, tudíž objektivně spočívá na právech a povinnostech smluvní povahy, nikoliv na povinnostech uvedených v článku 339 SFEU a článku 41 Listiny základních práv, jichž se rovněž dovolávala.
- 153 Kromě toho, Tribunál podotýká, že žalobkyně neupřesňuje, tím spíše neprokazuje, čím jí zveřejnění údajně důvěrné informace koordinátorům smluv způsobilo jinou škodu, než která by plynula z nedostatku řádného plnění smlouvy, zejména článků II.22 a II.38 přílohy II uvedených smluv.
- 154 Pokud jde o porušení údajné dohody uzavřené mezi žalobkyní a Komisí zmíněné v zápise ze schůzky ze dne 22. srpna 2012, je nutno konstatovat, že tato výtky se týká způsobu plnění smluv ARTreat a Metabo jejich stranami. To, že žalobkyně má za to, že nedodržením uvedené dohody Komise porušila pravidla dobré víry a loajálnosti, zneužila svou pravomoc, dopustila se diskriminace a porušila zásady proporcionality a správní kontinuity, toto konstatování nijak nezpochybňuje. Tyto výtky se ve skutečnosti týkají údajných porušení objektivně souvisejících s právy a povinnostmi smluvní povahy. Mimoto žalobkyně každopádně neupřesňuje, tím spíše neprokazuje, že by jí uvedená porušení způsobila jinou škodu, než která by plynula z nedostatku řádného plnění dotčených smluv.
- 155 A konečně, pokud jde o údajné nepřijetí připomínek k předběžným zprávám o auditu projektů ARTreat a Metabo, jakož i k údajnému zpoždění při schvalování konečných zpráv o auditu týkajících se plnění smluv ARTreat a Metabo, tyto výtky objektivně souvisejí s plněním dotčených smluv Komisí jakožto smluvní stranou. Žalobkyně ostatně na podporu těchto výtek uplatňuje porušení čl. II.22 odst. 5 dotčených smluv. Pouhá zmínka o nutnosti dodržování zásad přiměřené lhůty a práva na obhajobu ze strany Komise nemůže změnit smluvní povahu sporu. A konečně žalobkyně každopádně neupřesňuje, a tím spíše ani neprokazuje, že by jí uvedená porušení způsobila jinou škodu, než která by plynula z nedostatku řádného plnění dotčených smluv.
- 156 Na jednání se Tribunál žalobkyně dotázal, zda je proti tomu, aby její návrh na mimosmluvní náhradu újmy překvalifikoval na návrh na smluvní náhradu újmy, pokud jde o část jejího návrhu na mimosmluvní náhradu újmy založenou na výtkách týkajících se porušení pravidel dotčených smluv. V odpovědi na tuto otázku žalobkyně prohlásila, že s tímto překvalifikováním nesouhlasí.

¹⁵⁷ Vzhledem k nesouhlasu žalobkyně s překvalifikováním a k tomu, že všechny tři výtky uvedené v bodě 151 a následujících výše a uplatňované na podporu návrhu žalobkyně na mimosmluvní náhradu újmy se objektivně týkají plnění dotčených smluv, je třeba návrh žalobkyně na mimosmluvní náhradu újmy založený na uvedených výtkách zamítnout jako irelevantní.

[omissis]

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zamítá.**
- 2) **Společnosti d.d. Synergy Hellas Anonymi Emporiki Etaireia Parochis Ypiresion Pliroforikis se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Prek

Labucka

Kreuschitz

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 18. listopadu 2015.

Podpisy.